

بسم الله الرحمن الرحيم

عن الامام اميرالمؤمنين على عليه السلام قوام العيش حسن التقدير و ملاكه حسن التدبير

حضرت در این کلام پر مغز به دو نهاد حسن تقدیر و حسن تدبیر اشاره می‌کنند. در معادل‌یابی این دو به زبان فارسی باید گفت:

(1) سند چشم انداز (که در بازه‌های زمانی کوتاه و بلند) (2) برنامه راه

حضرت در عبارت قوام العیش به ضرورت سند چشم انداز، اشاره می‌کنند حال این عیش و زندگی چه تدریس باشد و چه پژوهش و چه دیگر شئون

صرف تقدیر و سند چشم انداز نیز کافی نیست بلکه تقدیر باید تقدیر حَسَن و نیکو باشد حال اگر بخواهد این سند چشم انداز عینیت پیدا کند، مدیریت نیکو نیز می‌طلبد.

این سخن در مورد همه انواع و اضاف انسان جاری است از مقامات دولتی، تا بازاری اگر یک بازاری طرح و مدیریت نیکو نداشته باشد، در می‌ماند.

یک پژوهشگر، یک محقق یک روحانی باید تقدیر المعیشه داشته باشد و این تقدیر المعیشه منحصر به امور مالی نیست بلکه مدیریت عمر را نیز شامل می‌شود.

حسن التقدير (سند چشم انداز) شاخصه‌هایی دارد:

(1) دست یافتنی باشد. بلند پروازی‌ها موجب زمین خوردن و حتی به چالش کشیدن دیگران می‌شود.

گاه همه قرائن برای یک فرد گواه است که در حوزه علمیه موفق نیست اما بلند پروازی و برنامه‌های دست نیافتنی دارد.

(2) نباید کم همت و ضعیف باشد. برخی براساس کم همتی زود به رتبه‌ای قانع می‌شوند که نباید بدان قانع شد.

اما حسن التدبیر (برنامه راه) نیز شاخصه‌هایی دارد:

(1) شفافیت، برنامه باید با آغاز و انجامی معین باشد.

(2) در حوزه شریعت باشد، طوری نباشد که نه عملی باشد و نه مطابق شریعت باشد برخی کاسه داغ‌تر از آش و کاتولیک‌تر از پاپ می‌شوند.

حتی انسان می‌خواهد برای دیگران برنامه بدهد در حوزه شریعت باشد و از افراط به دور باشد.

(3) انسان باید در برنامه ریزی به نام «حکیم» خداوند متوسل باشد و نه اسم شریف نو الفضل الکبیر. در نظر گرفتن اسماء و

جمال حق متعال در برنامه ریزی موجب تساهل از طرف عبد می‌شود، باید به اسم حکیم و لیس للإنسان إلا ماسعی تمسک کرد. و در عین حال باید توحید همه وجود عبد را فراگیرد و انسان خدا را همه کاره بداند.

4) برنامه باید منعطف باشد و از شدت دشواری شکننده نباشد.

برخی چنان برنامه را دشوار طراحی می‌کنند که اقتضائات زندگی را هم در نظر نمی‌گیرند، انسان در مجموعه عمر باید منظم باشد در پل سازی‌ها خلأهایی در میان می‌گذارند که در تابستان در اثر انبساط خود را هماهنگ کند.

5) انسان در برنامه باید خطی از شکست را قبول کند.

هیچ انسانی در همه ابعاد موفق نبوده مگر در مراتب عالی بهشت و گرنه در دنیا باید این واقعیت را بپذیریم تا ناامیدی سراغ ما نیاید.